

Dkt. Roger Green, Matengenezo ya Wakati Huu, Hotuba ya Ukatoliki wa Karne ya

18, 18 na 19 © 2024 Roger Green na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Roger Green katika kozi yake ya historia ya kanisa, Matengenezo ya Wakati Uliopo. Hii ni kipindi cha 18, Ukatoliki wa Karne ya 19.

Sawa, tuko kwenye ukurasa wa 14 wa mtaala. Loo, na usisahau kwamba hatukutani Ijumaa na Jumatatu, kwa hivyo unapata mapumziko mazuri katika darasa hili. Usisahau hilo. Kwa hivyo, pata mapumziko mazuri, na inaweza kuwa nafasi ambayo unaweza kutaka kuchukua ili kuandika karatasi kwa kozi hii.

Lakini chochote utakachoamua kufanya. Kwa hivyo, nimeandika hapa kwa hivyo sisahau kukuambia. Tuko kwenye ukurasa wa 14 wa silabasi, na tumepangwa kuanza hotuba hii wiki hii.

Kwa hivyo, tuko kwenye shabaha moja kwa moja. Tuko pale tunapopaswa kuwa. Kwa hivyo tunafurahia hili, sivyo? Kwa hivyo, tuko kwenye shabaha.

Kwa hivyo, hili sasa; tutabadilika kidogo kwa sababu, katika hotuba iliyopita, tulizungumzia kuhusu uinjilisti katika karne ya 19. Tulichofanya katika hotuba hiyo ni kuona mambo mawili yaliyokithiri ya uinjilisti. Tuliona uinjilisti ndani ya Kanisa la Anglikana.

Na hilo, bila shaka, lilihamia katika Ukatoliki wa Kirumi. Kisha, tuliona uinjilisti katika kile tunachokiita harakati za chini za kanisa katika Jeshi la Wokovu. Kwa hivyo, tuliona mambo mawili yaliyokithiri.

Sasa, ni kawaida kwamba hotuba hii inafuata hotuba nambari tisa, theolojia ya Ukatoliki wa Kirumi katika karne ya 19. Kwa hivyo, tutaona kilichotokea katika Kanisa Katoliki la Kirumi, mbali na Harakati ya Oxford. Sasa, watu wengi katika Harakati ya Oxford, bila shaka, wakawa Wakatoliki wa Kirumi.

Hata hivyo, Kanisa Katoliki la Roma lilipitia aina yake ya historia katika karne ya 19. Na hilo ndilo tunalopaswa kuona. Kwa hivyo, tutatoa utangulizi.

Nataka kusema mambo matatu katika utangulizi wa hilo. Na kisha tunataka kuzungumzia kuhusu upapa katika karne ya 19 kwa sababu hilo lilikuwa muhimu sana. Kwa hivyo tutazungumzia hilo.

Na kisha , tutazungumzia kuhusu mafundisho matatu makubwa ya Katoliki ya karne ya 19. Kweli, moja ni katika karne ya 20, lakini nachagua kuizungumzia sasa kwa sababu inaonekana inafaa. Kwa hivyo, tutazungumzia hilo baadaye.

Sawa. Sawa. Kwa hivyo, kwanza kabisa, utangulizi.

Ni nini kinachoendelea katika karne ya 19, na hasa barani Ulaya, ambacho kwa kweli kinasababisha huzuni kidogo kwa Kanisa Katoliki la Roma? Kuna mambo matatu yanayotokea hapa. Jambo la kwanza lililotokea katika karne ya 19 lilikuwa kutenganishwa kwa ushawishi wa kidini na utamaduni wa kidunia. Ushawishi wa kidini ambao makanisa yalikuwa nao, ushawishi mkubwa wa kidini ambao makanisa yalikuwa nao kwa karne nyingi, kanisa halina tena ushawishi huo juu ya utamaduni wa kidunia.

Kwa mfano, jambo moja lililowashangaza Wakatoliki wa Kirumi lilikuwa ni kuongezeka kwa udhibiti wa kidunia wa elimu. Katika ulimwengu wa enzi za kati, elimu ilikuwa chini ya uongozi wa kanisa, na vyo vikiu vilikuwa chini ya uongozi wa kanisa na kanisa kuu. Hilo halifanyiki tena sasa.

Kwa hivyo, sasa unapata mgawanyiko wa ushawishi wa kidini katika nyanja mbalimbali za maisha, na elimu ni mfano mzuri wa hilo. Kwa hivyo, hilo litasababisha huzuni nyingi na matatizo mengi kwa Kanisa Katoliki la Roma. Kwa hivyo tunataka kukumbuka jambo hilo la kwanza.

Sawa, jambo la pili ni kitu ambacho tumekitaja hapa kwa muda mrefu, lakini hicho ni kuibuka kwa sayansi. Kuibuka kwa sayansi katika karne ya 19 kulikuwa tatizo kubwa kwa watu wengi wa kidini katika karne ya 19. Kwa hivyo, kuibuka kwa sayansi na biolojia, jiolojia, anthropolojia, na kadhalika.

Na hasa, bila shaka, Udarwin ulianza mwaka wa 1859, na asili ya spishi, na Udarwin ulianza kupendekeza uumbaji kwa uteuzi wa asili badala ya uumbaji kutoka juu. Kwa hivyo, ambapo kanisa lilikuwa likifundisha uumbaji kutoka juu, Mungu akiumba, Udarwin unakuja na kuzungumza kuhusu uumbaji kwa uteuzi wa asili. Lakini haikuwa Udarwin pekee uliosababisha tatizo, na ilikuwa aina nzima ya pendekezo kwamba maswali makubwa zaidi maishani sasa yanaweza kujibiwa na sayansi.

Kwa hivyo, sayansi ina uwezo wa kujibu maswali ya maisha. Sasa, kuhusu dini na Ukatoliki wa Kirumi, tutabaki na Kanisa Katoliki la Kirumi hapa kwa dakika moja tu. Kanisa Katoliki la Kirumi halikuwa limezoea hilo.

Walizoea dini na Kanisa Katoliki la Roma kujibu maswali makubwa ya maisha. Walizoea Kanisa Katoliki la Roma kutawala masuala ya kifalsafa ya maisha na maswali ya maisha na kadhalika na kuyajibu. Sasa tuna hadithi tofauti sasa.

Tuna sayansi inayoingia katika hadithi na kujibu maswali hayo kutoka kwa mtazamo tofauti dhahiri. Kwa hivyo, nini kitatokea kwa dini basi? Dini inatengwa. Dini inasukumwa nje ya kitovu cha maisha na juhudi za kisayansi.

Tangu wakati huo, tumekuwa tukijaribu kujiuliza swali lifuatalo: Je, kuna uhusiano gani kati ya dini na sayansi? Je, kuna yeyote kati yenu aliyemsikia Owen Gingrich alipokuwa hapa kwa bahati yoyote? Alitoa mihadhara mitatu mizuri sana, na alikuwa akishughulika na uhusiano huo wa kuvutia sana kati ya sayansi na dini kama profesa wa Harvard, mwanafizikia wa astronomia, mwanaastronomia, na mmoja wa wanasayansi wakuu wa dunia ya leo. Lakini ilikuwa ya kuvutia sana kusikia maoni yake kuhusu dini na sayansi, ambayo si lazima yawe vitu viwili tofauti vinavyopaswa kwenda sambamba, lakini kunaweza kuwa na ubadilishanaji wa dini na sayansi. Lakini hivi sasa, katika karne ya 19, dini imesukumwa nje ya kitovu cha aina ya maisha ya karne ya 19, na iko pembezoni.

Kwa hivyo jambo hilo la pili ni muhimu sana. Sawa, jambo la tatu ambalo ni muhimu sana kwa njia ya utangulizi ni ukuaji wa viwanda wa Magharibi. Ukuaji wa viwanda wa Magharibi unazidi kuchukua nafasi, na hilo litasababisha matatizo mengi.

Kwa hivyo hadi wakati huu, tulikuwa kama jamii ya kilimo, na sasa kinachotokea katika karne ya 19 kutokana na ukuaji wa viwanda katika ulimwengu wa Magharibi ni kwamba watu wanahamia mijini, kazi zinaundwa mijini, na jiji linazidi kuwa la viwanda, na watu wanazidi kuwa la viwanda. Kwa hivyo, watu wengi wanaoingia jijini hawahisi hitaji lolote maalum la dini, asante sana. Wana kazi zao, wana kazi zao, wana familia zao, lakini dini inakuwa kama kitu cha kuwatenga.

Pia, kanisa, sasa tutabaki tu na Kanisa Katoliki la Roma, lakini kanisa halikujua jinsi ya kushughulika na watu mijini na matatizo ya watu mijini. Na kwa hivyo, kwa watu wengi, kutokana na ukuaji wa viwanda wa Magharibi, kwa watu wengi kanisa limepitwa na wakati. Hatuhitaji kanisa; hatuhitaji dini, na hatuhitaji mahubiri ya kanisa tena.

Haizungumzii tu mahitaji ya Magharibi yenye viwanda. Kwa hivyo, mambo hayo matatu ni utangulizi wa haya yote kwa sababu ni vigumu kuelewa Kanisa Katoliki la Roma bila kuelewa maeneo hayo matatu. Aina ya utengano na utengwaji wa dini, aina ya sayansi kama njia ambayo matatizo makubwa katika maisha hutatuliwa na majibu ya maisha hutolewa, na kwa hivyo utengwaji wa dini, na tatu, ukuaji wa viwanda.

Kwa hivyo, hebu tujaribu kukumbuka mambo hayo matatu tunapoingia katika Kanisa Katoliki la Roma katika karne ya 19 na kinachoendelea huko. Ni sehemu ya sababu watu wa mjini hawakushughulika na watu katika mtindo wao wa maisha; unapata misaada kidogo kwa sababu unategemea ardhi unayozalisha, na unahitaji kuwa na

imani kwa Mungu, lakini hiyo ndiyo kazi yote ya kazi ya viwanda tena. Na kisha viwanda, pamoja na ukuaji wa viwanda, tunadhibiti sasa.

Hatuoni Mungu akidhibiti ulimwengu wa asili na kudhibiti maisha yetu, na katika maisha ya kilimo, kanisa lilikuwa kama kitovu cha kijiji, unajua. Sasa unahamia katika miji hii mikubwa ya viwanda kama miji ya viwanda ya Uingereza katika karne ya 19, na watu wanaanza kufikiria, ninadhibiti maisha yangu mwenyewe kwa kazi ninayofanya, na ninafanya kazi kiwandani, na kiwanda kinazalisha bidhaa, na watu wananunua bidhaa, kwa hivyo ninapata pesa, kwa nini ninahitaji kanisa kwa lolote kati ya haya? Kanisa liliingilia wapi katika hili? Kanisa lilitengwa sana katika karne ya 19 katika miji hii mikubwa ya viwanda, ya Magharibi. Kwa hivyo, nadhani kwamba ukosefu wa kumtegemea Mungu, ambao walikuwa wameujua hapo awali katika jamii ya kilimo zaidi, ni kweli.

Sawa, kwa hivyo tusipozingatia mambo hayo matatu, hatutatoa sababu za kinachoendelea katika Kanisa Katoliki la Roma. Kwa hivyo hilo linatuongoza kiasili sasa katika upapa. Kwa hivyo, ikiwa uko kwenye ukurasa wa 14 wa mtaala, upapa katika karne ya 19, na tutazungumzia kuhusu mapapa wawili.

Tutazungumzia kuhusu Papa Pius IX, na tutazungumzia kuhusu Papa Leo XIII. Sawa, hivyo ndivyo mapapa wawili. Kwanza kabisa, Papa Pius IX.

Hapa yuko. Yuko upande wa kushoto, kwa njia. Kwa hivyo huyu ni Papa Pius IX upande wa kushoto, na tunamzungumzia Papa Leo XIII upande wa kulia, lakini Papa Pius IX alikuwa papa kuanzia 1846 hadi 1878.

Muda mrefu sana kama papa, muda mrefu sana katika upapa. Kwa hivyo sawa, sasa nataka kutaja katuni, na sijawahi kupata katuni hiyo, kwa hivyo nitaendelea kuitafuta, na labda nyinyi mnaweza kuipata siku moja kwenye kompyuta zenu. Lakini kulikuwa na katuni nzuri sana.

Miaka iliyopita, niliona hii, na ilikuwa katuni yenye picha mbili tu juu yake. Picha upande wa kushoto ilikuwa na umbo la fimbo, picha ya Papa Pius IX, na ilimwonyesha amesimama dirishani, amesimama dirishani kubwa, na ilimwonyesha akifunga mapazia ya dirisha. Na ikiwa kuna kitu kama hicho kinachoonyesha upapa wa Papa Pius IX, ndicho hicho.

Ninaifungia dunia nje. Ninafunga mapazia ya matatizo yote ya dunia. Na hiyo ikawa alama ya upapa wake, kama tutakavyoona tutakapozungumzia upapa wake baada ya dakika moja.

Picha inayofuata, picha iliyoko kando yake, ni Papa Leo XIII. Papa Leo XIII amesimama mbele ya dirisha lile lile, lakini atakapokuwa papa, tutampa. Kwa kweli, naweza

kukupa miadi yake sasa. Tutazungumza kumhusu kando, lakini nitakupa miadi yake sasa.

Alimfuata Papa Pius IX. Kwa hivyo, alipokuwa papa mnamo 1878, alikuwa amesimama mbele ya dirisha lile lile, alikuwa akichukua mapazia, na alikuwa akifungua mapazia kwa sababu alitaka kanisa liangalie ulimwengu na liwe muhimu kwa ulimwengu na kadhalika. Kwa hivyo, ikiwa kuna chochote kinachowatofautisha mapapa hawa wawili, basi ndio hivyo tu.

Pius IX anafunga mapazia ya dunia, na Leo XIII anafungua mapazia ya dunia. Ilikuwa njia ya kuvutia sana kuonyesha kile ambacho mapapa hawa wawili walikuwa nacho. Lakini kwa sasa, hebu tumchukue Papa Pius IX na tuzungumze kumhusu kwa dakika chache.

Kwa hivyo, sawa. Sasa, kuna aya nzuri sana niliyosoma, na niliandika, kwa hivyo acha nisisome aya hiyo. Ni aya fupi, lakini nitarudia kwa sababu hii ni nzuri.

Kazi kuu ya Papa Pius IX ni kutambua na kukuza imani na desturi za Kikatoliki kwa uaminifu tofauti na harakati nyingi za kifalsafa au kijamii zisizo za Kikristo na zinazopinga Ukristo. Sasa, hiyo ni nzuri... Kwa kweli, hiyo ni sentensi moja tu. Ndiyo, sentensi moja tu.

Kwa hivyo, sitarudia sentensi hiyo, lakini wacha niseme tu kile kilichomtambulisha upapa wake kilikuwa kutambua Ukatoliki wa Kirumi mcha Mungu. Ni wazi, kama papa, hiyo ilikuwa kazi yake. Alitaka kutambua Kanisa Katoliki la Kirumi mcha Mungu sana na maisha ya Wakatoliki wa Kirumi ya watu wa kanisa kwa sababu alihisi kwamba kulikuwa na harakati zisizo za Kikristo na za kijamii ambazo zilikuwa zinajaribu kuliangusha kanisa.

Kwa hivyo, aliamini kweli kwamba kulikuwa na harakati hizi zinazojaribu kudhoofisha Kanisa Katoliki. Sasa, niseme tu kwamba kwa Papa Pius IX, Kanisa Katoliki lilikuwa kanisa. Hakuwatambua wengine... Hakuwatambua Uprotestanti au Orthodoxy ya Mashariki.

Hilo ndilo kanisa. Kwa hivyo, kwa kadiri anavyohusika, harakati hizi zinajaribu kudhoofisha kanisa. Kwa hivyo, ikiwa kuna chochote kinachotambulisha kazi yake, lengo lake, dhamira yake, hiyo ndiyo ilikuwa.

Turejeshe Ukatoliki wa Kirumi licha ya harakati hizi zinazojaribu kutudhuru. Sasa, linapokuja suala la aina hizo za maadui wa kanisa wanaojaribu kudhoofisha kanisa, tunachohitaji kukumbuka ni kwamba kimsingi, hasa kuhusiana na serikali, Kanisa Katoliki la Kirumi lilikuwa na nguvu sana kwa miaka elfu moja. Kwa kweli, kwa zaidi ya miaka elfu moja, Kanisa Katoliki la Kirumi lilikuwa na nguvu ya kuchukulia kwa uzito mkubwa.

Ilikuwa na ardhi kubwa sana. Ilikuwa na majeshi. Iliweka viongozi wa kiraia.

Kwa hivyo , kumbuka jinsi Kanisa Katoliki la Roma lilivyokuwa na nguvu. Sasa, unafika karne ya 19. Papa Pius IX anaangalia nyuma miaka elfu moja au miaka 1200, na anauliza kilichotupata. Hatuko kama tulivyokuwa hapo awali. Hatuna nguvu tuliyokuwa nayo hapo awali.

Hatuna udhibiti kama ule tuliokuwa nao hapo awali. Kwa hivyo tuko wapi, na kwa nini tuko hapa sasa? Kwa kifupi, aliwatambua maadui wanne wa kanisa, maadui wanne wa kijamii. Kwa hivyo wacha niwataje tu.

Nambari ya kwanza, uliberali. Naam, uliberali ulikuwa tatizo kwa Papa Pius IX, ambaye alikuwa jamii huria zaidi na theolojia huria zaidi iliyoingia karne ya 19. Kwa hivyo, uliberali hakika ni tatizo kwa Papa Pius IX.

Nambari ya pili ni demokrasia inayoongezeka katika karne ya 19. Tayari tulikuwa tumeiona ikichukua madaraka nchini Marekani katika karne ya 18, wakati wa Mapinduzi ya Marekani. Kisha, mwishoni mwa karne ya 18, tuliona Mapinduzi ya Ufaransa.

Sasa, unaingia katika karne ya 19, na kuna roho hii ya kidemokrasia inayoongezeka. Naam, roho ya kidemokrasia inazungumza dhidi ya upapa, sivyo? Kwa sababu upapa si mashine ya kidemokrasia. Ni mashine ya kihierarkia ya monolithic.

Nambari ya tatu ni mantiki. Kuibuka kwa sayansi, kuibuka kwa falsafa, matumizi ya akili kubaini kilicho sahihi na kibaya, kweli na uongo, na kadhalika. Kwa hivyo, kulikuwa na kuibuka kutoka kwa mantiki, au kwa maneno mengine, urithi wa karne ya 17 na 18.

Kwa hivyo, kuibuka kwa mantiki. Ikiwa una maisha ambayo ni ya busara kabisa, basi je, kuna nafasi yoyote kwa roho? Je, kuna nafasi ya fumbo? Je, kuna nafasi yoyote kwa fumbo? Je, kuna nafasi yoyote kwa Mungu? Je, kuna nafasi yoyote kwa imani ikiwa unaishi maisha kwa busara tu? Kwa hivyo, nambari ya tatu ni mantiki. Sawa, nambari ya nne ni kupinga makasisi , aina ya mazingira ya kupinga makasisi ambayo yalikuwa katika karne ya 19, ambayo ina maana, bila shaka, dhidi ya upapa, dhidi ya ukuhani, dhidi ya viongozi wa kidini walioanzishwa.

Kwa hivyo chuki dhidi ya makasisi iliingia katika karne ya 19 na ikawa na nguvu sana, na sasa una tatizo. Kwa hivyo, hizi ndizo nguvu nne: uliberali, demokrasia, mantiki, na chuki dhidi ya makasisi . Na nguvu hizo nne, alihisi, zilikuwa zikiliangusha kanisa.

Na lazima afanye jambo fulani kuhusu hilo. Sawa? Kwa hivyo, ndio. Ilihisiwa na mamlaka zingine, lakini iliathiri zaidi mamlaka ya Katoliki ya Kirumi kwa sababu

ilianza na upapa na kupinga upapa kama ofisi inayofaa na njia sahihi ya kuendesha kanisa.

Je, ni sawa kuendesha kanisa kwa njia hii ya kihierarkia? Je, ni sawa kuwa na papa? Una papa kwa haki gani? Na kadhalika. Kwa hivyo, iligusa kanisa Katoliki la Roma kwa nguvu zaidi kuliko lingine, tuseme, harakati za kidemokrasia katika Uprotestanti kwa sababu hakuna kitu katika Uprotestanti kilichoendeshwa na papa mmoja aliyekuwa juu akiendesha onyesho. Kwa hivyo iligusa kanisa kwa nguvu zaidi.

Ndiyo. Lakini ukirudi kwa baadhi ya wanafalsafa wa karne ya 18 tuliowataja, walikuwa wakali sana kwa makasisi wa aina yoyote, kwa kweli, kwa sababu walikuwa wakali sana kwa kanisa la taasisi popote ulipolipata. Lakini hasa, kanisa Katoliki ndilo linalopata pigo.

Sawa. Kwa hivyo tuna matatizo. Kanisa limetengwa.

Kanisa linakuja bila gundi. Kanisa kila mtu analishambulia kanisa. Kwa hivyo, tutafanya nini kuhusu hilo? Anachofanya kuhusu hilo ni kwamba Papa Pius IX alianzisha harakati yenye nguvu sana katika karne ya 19, na harakati hiyo inaitwa ultramontanism.

Ni neno la mwisho kwenye orodha hapa. Uchawi wa Ultramontani. Sasa, uchawi wa Ultramontani unamaanisha zaidi ya milima.

Kwa kweli, tuna milima hapa. Sikufikiria hata kuhusu hilo. Lakini hata hivyo, tuna milima hapa.

Zaidi ya milima. Kwa hivyo, imani ya ultramontanism, zaidi ya milima, hiyo inamaanisha nini? Hiyo ina maana kwamba watu wa Ulaya Magharibi wanapaswa kutazama zaidi ya milima hadi Roma na upapa. Ikiwa wanataka kweli kuona kanisa la kweli, angalia Roma, angalia upapa.

Uaminifu wa Ultramontanism, ili tu kutoa ufafanuzi wake, ni wito wa utii kwa upapa. Na kama unaweza kupata utii kwa upapa, unaweza kupata utii kwa kanisa, kwa kanisa mama. Hili lilikuwa vita kwa kadiri alivyofikiria.

Kwa hivyo, ili kupambana na ulimwengu tunaishi, alianzisha ultramontanism. ultramontanism ilikuwa harakati iliyofunga mapazia kwenye dirisha na kutazama tu ndani ya kanisa. Usiangalie nje kwenye ulimwengu huo, bali angalia ndani.

Tazama kanisa kutoka ndani. Kwa hivyo, ninachotaka kufanya ni kutaja tu mambo machache yanayotambulisha upapa huu wa ajabu. Mambo machache ambayo yangetoa utii kwa upapa na kutoa utii kwa kanisa.

La kwanza nitakalotaja, na nitalitaja tu hapa, ni fundisho. Angalia alipokuja kuwa Papa, na sasa fundisho hilo linatamkwa mwaka 1854. Nataka tu kulitaja hapa kwa sababu tulizungumzia fundisho hilo baadaye katika hotuba.

Lakini fundisho hilo ni fundisho la mimba safi ya Mariamu. Kwamba Mariamu alichukuliwa mimba safi kabisa. Sawa.

Kwa hivyo, jambo hili litafanya, bila shaka, ni kumvutia Mariamu na aina fulani ya umakini wa kidini kwa maana fulani kwa Mariamu. Kwa hivyo tutaona jinsi fundisho hili litakavyojidhihirisha. Lakini ukizingatia tena upapa, kanisa la Roma, pia utaunga mkono Mariamu na umuhimu wa Mariamu katika maisha ya kanisa.

Na kadiri unavyozidi kuunga mkono umuhimu wa Maria katika maisha ya kanisa, ndivyo utakavyozidi kuunganishwa na upapa. Kwa hivyo fundisho la dhana safi ya Maria ni njia moja ya kuleta imani hii ya ajabu, njia moja ya kuanzisha utii kwa upapa. Tutazungumzia fundisho hilo baadaye.

Jambo la pili alilofanya ni kuanzisha utakatifu mwingi, kutangaza watakatifu wengi, na kuwafanya watakatifu wengi kanisani. Na hii ni njia ya pili ya kuanzisha utakatifu wa ultramontan. Utakatifu mwingi na utakatifu mwingi wa watakatifu kote ulimwenguni ili watu waweze kuona nguvu ya upapa ya kutangaza watakatifu hawa na watu waweze kuona jinsi utamaduni wa Kanisa Katoliki la Roma ulivyokuwa na utajiri.

Haijalishi tunasumbuliwa kiasi gani na nguvu hizi, hebu tukumbuke jinsi Kanisa Katoliki lilivyo tajiri. Kwa hivyo hiyo ni njia ya pili ambayo aliendeleza ukiritimba huu wa ajabu, kutangazwa watakatifu, kuanzishwa kwa watakatifu kanisani, na kutaja watakatifu kanisani. Kwa hivyo, njia ya tatu ilikuwa kwamba karne ya 19 ilikuwa karne kuu ya kimisionari, lakini sio kwa Waprotestanti pekee.

Karne ya 19 ilikuwa karne kubwa ya umisionari kwa Kanisa Katoliki la Roma. Njia ya tatu ni kazi kubwa ya umisionari ambayo Papa Pius IX alianzisha. Watume wamisionari.

Na labda wamisionari wakuu, hakika, mojawapo ya makundi yaliyofanya kazi zaidi yalikuwa ni Jesuit. Lakini wapeleke wamisionari. Wamisionari hawa pia walikuwa na utii kwa upapa na mafundisho ya Kanisa Katoliki la Roma.

Kwa hivyo, hawatawafanya Wakristo tu; watawafanya Wakristo Wakatoliki wa Kirumi. Kwa hivyo, hiyo ilikuwa njia ya tatu ya ultramontanism. Nambari nne, njia ya nne na kwa kweli inapaswa kuchukuliwa kwa uzito sana.

Na ukisonga mbele kwa kasi, uliona hili katika karne ya 20 na John Paul II. Lakini nambari nne ilikuwa kwa uchaji wake binafsi. Alionyeshwa kama mtu mwenye uchaji mkuu, sala kubwa, kujitolea sana kwa Mungu, kwa Kristo, na kwa Mariamu.

Na alitaka mfano wake wa uchaji Mungu usimamishwe miongoni mwa Wakatoliki wa Kirumi. Kwa hivyo, hakuna namna ya kupuuza mfano wake wa uchaji Mungu, kujaribu kuwa mtu mcha Mungu sana katikati ya shida nyingi zilizokuwa zikimjia kwa sababu alihisi kwamba kanisa lilikuwa likishambuliwa. Ukisonga mbele kwa dakika moja tu, nadhani ndivyo ungeweza kuona katika John Paul II.

Unamkumbuka John Paul II, sivyo? Mimi na Ted tunamkumbuka John Paul II. Lakini je, mnamkumbuka John Paul II sana, kidogo? Ndiyo. Sawa.

Naam, alikuwa mtu mcha Mungu sana, mtu aliyeonekana kuwa mcha Mungu, mtu mashuhuri wa maombi, mcha Mungu sana katika kuhubiri na kuwahudumia watu, na kadhalika. Kwa hivyo, mcha Mungu, wa tisa alikuwa hivyo. Na kwa hivyo akawa mfano na mfano kwa watu.

Kwa hivyo, sawa. Jambo lingine alilofanya, ambalo lilikuwa muhimu sana na ambalo tatalitaja baadaye kidogo pia, lakini aliitisha Baraza la Kanisa la Ulimwenguni Pote. Aliitisha Baraza la Kanisa la Ulimwenguni Pote na niruhusu nione tu.

Sikuiweka chini. Sawa. Baraza la Kanisa la Ulimwenguni Pote liliitwa Baraza la Pili la Vatikani.

Kwa hivyo anaita Baraza la Kanisa la Ulimwenguni Pote. Samahani. Ni Baraza la Kwanza la Vatikani, lakini halikuwa Baraza la Pili la Vatikani.

Baraza la kwanza la Vatikani lilidumu kuanzia 1869 hadi 1870. Kwa hivyo, Baraza la Vatikani. Kwa hivyo, analiita Baraza hili la Vatikani.

Ni kuhusu viongozi wa kanisa la ulimwenguni pote wakikusanyika. Na kwa nini ilibidi aite baraza hili? Tulilazimika kuita baraza hili ili liungane ili kuunda na kuunda kanisa kinyume na ulimwengu mpana, ambao ulikuwa unajaribu kulivunja kanisa. Kwa hivyo analiita baraza hilo Baraza la Kwanza la Vatikani.

Na Baraza la Kwanza la Vatikani ni muhimu sana. Sasa, tumeona mabaraza machache. Kumbuka Baraza la Trent, Baraza la Baada ya Matengenezo.

Unakumbuka hilo? Tulizungumzia hilo. Kwa hivyo, tumeona jinsi mabaraza haya ya kiekumeni yalivyo muhimu kwa Kanisa Katoliki. Anaitisha baraza pamoja, na tutataja mambo kadhaa kuhusu baraza hilo.

Sawa. Jambo lingine. Sasa, hii ni ultramontanism.

Hii ilianzisha Kanisa Katoliki la Roma dhidi ya shinikizo na maadui wote wa kanisa. Lakini jambo lingine alilofanya ni kuanzisha fundisho lingine ambalo tutazungumzia baadaye. Na liliitwa kutokukosa kwa Papa, 1870.

Ilianizhwa na Pius IX. Hatimaye ilithibitishwa katika Baraza la Vatikani, lakini kutokufanya makosa kwa Papa. Sasa, kwa sababu tutazungumzia kutokufanya makosa kwa Papa, hatutafafanua hapa.

Bila shaka, ilikuwa fundisho muhimu sana kwa sababu lilimpa upapa nguvu nyingi. Unaweza kujua tu kwa lugha, kutokukosa kwa Papa. Kwa hivyo, ndivyo ilivyo.

Sawa. Jambo lingine alilofanya kujaribu kuanzisha imani hii ya kichawi ilikuwa kuimarisha uhusiano wa Kanisa Katoliki la Roma na majimbo mengine na sehemu zingine. Sawa.

Kwa mfano, yeye ndiye Papa aliyeanzisha upya uongozi wa Kanisa Katoliki la Kirumi nchini Uingereza. Kumbuka tulisema katika Harakati ya Oxford, kulikuwa na aina hii ya uanzishaji upya wa uongozi nchini Uingereza. Naam, yeye ndiye Papa ambaye alikuwa Papa wakati hili lilipotokea.

Kwa hivyo, anahisi anaweza kutoka katika nafasi ya nguvu sasa kwa sababu anahisi ameimarisha kanisa. Ameimarisha kanisa. Amepata kanisa likiwa kama lilivyokusudiwa kuwa.

Kwa hivyo, anahisi yuko katika nafasi nzuri sasa ya kuzungumza na majimbo kama Uingereza na majimbo mengine na kuanzisha uongozi huko. Sawa. Kwa hivyo huyo ndiye Pius IX.

Anafunga mapazia ya ulimwengu. Kwa namna fulani, anageuza mgongo wake kwenye dirisha hilo huku mapazia yakiwa yamefungwa, na anaangalia kanisa tu, na anajaribu kuliunda kanisa kwa harakati hii inayoitwa Ultramontanism. Kwa hivyo, kabla hatujafika Leo XIII, kuna maswali yoyote kuhusu Pius IX? Papa muhimu sana.

Utamwona tena katika maisha yako. Kwa hivyo, Pius IX, una maswali yoyote kumhusu? Jamaa muhimu sana. Sawa.

Sawa. Turudi nyuma wakati huo hadi Leo XIII. Leo XIII yuko upande wa kulia, na alikuwa Papa mwaka 1878.

Alimrithi Pius IX, Papa kuanzia 1878 hadi 1903. Kwa hivyo, sawa. Papa Leo XIII anafanya nini? Anaenda kwenye dirisha na kufungua mapazia ya dirisha.

Anataka kanisa liwe muhimu kwa ulimwengu ulio nje ya dirisha hilo. Kwa hivyo, alitaka kanisa liwe muhimu. Alitaka kanisa liwe na huduma yenye maana kwa ulimwengu ambao kanisa liliishi.

Alikuwa kinyume kabisa na Pius IX. Hungeweza kuwa na watu wawili zaidi waliopingana sana katika upapa. Na ni wazi kwamba walimchagua kuwa Papa ilimaanisha kwamba viongozi wa kanisa hawakupenda jinsi Pius IX alivyolichukulia kanisa katika suala la kufunga mapazia, kugeuza kisogo ulimwengu, na kujaribu tu kuliunda kanisa.

Ni wazi kwamba, kama wangependa hilo, wangempigia kura mtu mwingine kama Papa. Lakini walitaka kitu tofauti, na walipata kitu tofauti na Leo XIII, kwa hivyo hakuna shaka kuhusu hilo. Kwa hivyo anataka kukubaliana na ulimwengu wa kisasa.

Kwa hivyo swali ni, anapatanaje na ulimwengu wa kisasa? Anafanyaje hivyo? Nitataja mambo machache tu. Kwanza, anataka makasisi, wachungaji, makuhani, na wahudumu wa injili wawe muhimu kwa mahali walipo. Anataka kushinda chuki dhidi ya makasisi iliyotokea chini ya Pius IX.

Kwa hivyo anataka makasisi, anataka wahudumu, anataka makuhani waweze kuhusianisha na ulimwengu ambao wanajikuta ndani yake. Sasa, kwa kweli, sijui jinsi Papa Leo XIII mwenyewe alivyohisi kuhusu kutokukosa kwa Papa. Lakini hakuna shaka kwamba kutokukosa kwa mafundisho ya Papa kuliwanyima Waprotestanti haki na kuwanyima haki Waorthodoksi wa Mashariki haki, na kuwanyima haki baadhi ya viongozi muhimu sana Wakatoliki.

Na Leo XIII alikuwa anajua hili, kwamba fundisho hili liliumiza Kanisa zaidi kuliko kulisaidia Kanisa. Na kwa hivyo lazima ajaribu kushinda chuki hii ya kidini ambayo tayari ilikuwa ikikua, lakini kisha fundisho la kutokukosa kwa Papa linatamkwa, na likakua zaidi. Kwa hivyo watu hawakuweza kuelewa hili hata kidogo.

Na kwa hivyo Papa Leo XIII anataka kushinda chuki hii dhidi ya makasisi inayoendelea na kuliongoza Kanisa katika njia bora na muhimu zaidi. Jambo la pili ambalo Papa Leo XIII alikuwa mzuri katika ni kuboresha mahusiano ya kidiplomasia. Sasa, Pius IX alifanya kidogo kuhusu hilo, lakini aliweza kuboresha mahusiano ya kidiplomasia.

Aliweza kujenga juu ya kile ambacho Pius IX alikuwa amefanya. Sasa, hapa kuna hadithi ndefu iliyofupishwa kuhusu Leo XIII. Leo XIII alihisi kweli kwamba angeweza kurejesha sehemu ya ardhi ambayo Kanisa lilikuwa limemiliki katika siku zilizopita.

Kwa hivyo Leo XIII alifikiri kwamba labda ardhi ya upapa inaweza kuwa kubwa zaidi kuliko ilivyo, lakini alikatishwa tamaa sana na hilo. Na kwa hivyo jimbo pekee la upapa aliloishia nalo lilikuwa Vatican. Hilo ndilo aliloishia nalo.

Hiyo ndiyo yote aliyokuwa nayo ilikuwa Vatikani. Kwa hivyo unapofikiria mataifa ya upapa ya ulimwengu wa enzi za kati na ni kiasi gani cha Ulaya Magharibi ambacho upapa ulikuwa nacho katika ulimwengu wa enzi za kati, sasa Leo XIII, kwa kweli, kitabu kimoja kilimwita mfungwa wa Vatikani. Je, kuna yeyote kati yenu aliyewahi kwenda Vatikani? Je, kuna yeyote kati yenu aliyewahi kwenda Roma? Tunataka kwenda Vatikani.

Tusafiri pamoja kwenda Vatican na kuiona Vatican. Naam, Vatican ni ndogo sana. Naomba niangalie hii.

Mtu anaweza kuangalia hili ninapotoa mihadhara, lakini nadhani ni ekari 100 hivi. Ni ndogo sana, lakini ni taifa huru. Je, ulijua hilo? Ulijua Vatican ilikuwa taifa huru, taifa huru.

Inatokea kuwa iko katika jiji la Roma, lakini ukishavuka kuingia Vatikani, uko katika jimbo lingine. Uko Vatikani. Na ngapi? Ekari 109.

Ekari 109. Hiyo ndiyo yote uliyo nayo. Tumekaa kwenye ekari mia chache hapa, lakini kampasi kuu labda ni ekari 100.

Kwa hivyo ni kubwa kama Chuo cha Gordon, lakini ni jimbo. Lina jeshi lake la polisi. Lina ofisi yake ya posta.

Gavana wa jimbo hilo ni papa, bila shaka. Kwa hivyo Leo XIII alikatishwa tamaa kidogo, lakini alichokielewa ni kwamba, kutoka jimbo hili, nitaweza kuzungumza na mataifa mengine. Kutoka Vatikani, nitaweza kuzungumza na Amerika, Uingereza, Ufaransa, na kadhalika.

Na je, tunamtuma mwanadiplomasia? Je, tuna mwanadiplomasia anayeenda Vatican? Kuna mtu yeyote anayejua? Je, tunaye au hatunaye? Je, tuna mwanadiplomasia? Je, tunabadilishana wanadiplomasia na Vatican? Jibu la hilo ni ndiyo. Na mmoja wa wanadiplomasia unaoweza kuwa unamfahamu ni meya wa zamani wa jiji la Boston, Meya Flynn. Baada ya kuwa meya, akawa mwanadiplomasia, balozi wa Vatican.

Kwa hivyo ndio, tuna balozi huko Vatican, na wao pia wana balozi huko Washington. Kwa hivyo tunabadilishana mabalozizi. Lakini ndio, nilijua, tutagundua; Nina hisia baada ya dakika moja tu kwa sababu mtu yuko kwenye ukurasa wa Vatican, lakini nadhani ni 4,000, 3,000, 4,000, 5,000, au zaidi.

Idadi kubwa ya wageni huja Vatican kila siku na kadhalika. 790. Sawa.

Nashangaa. Nilidhani ilikuwa kubwa kuliko hiyo. 798.

Hao si watu wengi. Hao ni nusu ya idadi ya wanafunzi wa Chuo cha Gordon. 798.

Haya, nilidhani michache, 3,000 au 4,000. Sawa. Haya basi.

Na ni nani anayeilinda Vatican? Niambie hilo. Hii haina uhusiano wowote na chochote. Lakini hata hivyo, ni nani anayeilinda Vatican? Walinzi wa Uswisi wanailinda Vatican.

Wanalinda Vatican wakiwa wamevaa sare zilizoundwa na nani? Sare hizo ni za ajabu. Najua utatafuta sare hizo, lakini sare hizo zinaonekana za ajabu, sivyo? Na ni nani aliyebuni sare hizo za walinzi wa Uswisi? Michelangelo. Michelangelo alibuni sare hizo.

Kwa hivyo ndio, inavutia. Sijawahi kwenda Vatican, lakini nimewahi kwenda katika eneo hilo, kwenda Kanisa la Mtakatifu Petro na kila kitu. Vyovyote vile, kinachompata Leo XIII ni kwamba anajipatanisha na ukweli kwamba upapa hauendi kamwe katika nchi zake kama ilivyokuwa hapo awali.

Itamiliki , sisi tunamiliki Vatican. Hiyo ndiyo tunayomiliki. Hiyo ndiyo jimbo letu.

Kwa hivyo, kuanzia hapo, alijaribu kutumia vyema hilo. Na kuanzia hapo, alijaribu kuwa na mahusiano haya yote ya kidiplomasia na kadhalika. Kwa hivyo, sawa.

Jambo lingine kuhusu Leo XIII, na hilo ni lake, nitataja michango yake mingine. Na kisha mwishowe, nataka kutaja mchango wake mkubwa zaidi. Kwa hivyo, mambo mengine aliyofanya, mambo tuliyoyataja, ni mambo makubwa sana, lakini haya hapa ni mambo mengine aliyofanya ambayo alitaka kuyafikia kwa njia fulani.

Jambo lingine alilofanya ni Leo XIII kuwatia moyo Wakatoliki wa Kirumi kujifunza Biblia. Aliwatia moyo Wakatoliki wa Kirumi kujifunza Biblia ili Biblia na maandiko matakatifu yasiwe mikononi mwa upapa na makuhani tu bali pia yawe mikononi mwa watu. Na alitaka Biblia iwe mikononi mwa watu, na alitaka tafsiri za Biblia na kadhalika.

Kwa hivyo, alifungua Biblia kwa Wakatoliki wa Kirumi. Hiyo ni kama kufungua mapazia ya dirisha. Jambo lingine alilofanya ni kufungua kumbukumbu za Vatican.

Kumbukumbu za Vatikani zilikuwa zimefungwa. Anafungua kumbukumbu za Vatikani kwa umma ili watu waweze kuingia kwenye kumbukumbu za Vatikani na kufanya utafiti wa historia ya Kanisa Katoliki la Roma. Sasa, sidhani, sitarajii, sijawahi kwenda kwenye kumbukumbu za Vatikani, lakini sitarajii kwamba kila kitu kiko wazi kwa umma.

Na nadhani ungelazimika kuwa, unajua, msomi, pendekezo kubwa la kwenda kwenye kumbukumbu za Vatican, lakini hata hivyo, alifungua kumbukumbu za Vatican. Kwa hivyo, sawa. Jambo lingine alilofanya ni kuwasiliana na kanisa la Anglikana.

Kwa kweli aliandika barua ya kipapa kwa kanisa la Anglikana inayoitwa Ad Anglos kwa Waanglikana. Kwa hivyo hapo tena, Papa Pius IX, alipokuja kanisa la Anglikana, alikuwa amefanya nini? Alifunga mapazia ya dirisha na kugeuza mgongo wake kwa kanisa la Anglikana. Papa Leo XIII alifanya nini? Alifungua, akafungua mapazia akatazama nje kuelekea kanisa la Anglikana na kujaribu kuona ni wapi, kile walichokuwa nacho sawa na Uanglikana wao wa karibu, ungekuwa aina yao ya karibu ya kitheolojia ya mafundisho, unajua, kundi.

Kwa hivyo, hasa kwa vile Waanglikana walikuwa wakigeuka kuwa Wakatoliki wa Kirumi. Sawa. Sasa, kwa ufupi kuhusu hili, Leo XIII, kwa kweli, nadhani moyoni mwake, alitaka makuhani wa Waanglikana.

Alitaka kuwaweka wakfu makuhani wa Anglikana ambao, sasa, makuhani wengi wa Anglikana wakawa makuhani wa Katoliki ya Roma, lakini yeye, moyoni mwake, labda alitaka makuhani wa Anglikana wawe Wakatoliki wa Roma ambao walikuwa wameoa, lakini hilo halingetokea. Si katika siku zake. Lilitokea katikati ya karne ya 20, lakini si katika siku zake.

Lakini kwa vyovyote vile, anafikia kanisa la Anglikana na anataka kanisa la Anglikana liwe sehemu ya kanisa Katoliki la Roma. Kwa hivyo, barua kwa Waanglikana, Ad Anglos, ni barua muhimu kutoka kwa Leo XIII inayoonyesha aina yake ya kufikia. Sawa.

Sasa, nimehifadhi mchango wake muhimu zaidi hadi wa mwisho. Kwa hivyo, hebu tuzungumzie jambo muhimu zaidi alilofanya kama Papa. Kwa kufunga mapazia, Pius IX alipuuza vipengele vya uharibifu vya ukuaji wa viwanda wa Magharibi.

Alikuwa amepuuza umaskini wa watu, hali mbaya ya kazi ya watu, hali ya kazi ya watu, na watoto kuwekwa katika mfumo wa kiwanda na kadhalika: saa nyingi, malipo kidogo, na kila kitu. Pius IX, akiishi katika Vatican yake huku mapazia yakiwa yamefungwa, alipuuza matatizo ya viwanda.

Mchango mkubwa ambao Leo XIII alitoa ulikuwa ni kufungua mapazia na kutopuuza matatizo ya Magharibi ya viwanda, pamoja na matatizo ambayo ukuaji wa viwanda ulikuwa umesababisha. Na hivyo, Leo XIII alisema, nataka kanisa Katoliki la Roma liwahudumie maskini, liwahudumie wafanyakazi, na kupunguza baadhi ya mateso ya watu katika miji hii mikubwa na mikubwa. Nataka kanisa Katoliki la Roma lihusike na hilo.

Hadithi fupi tu ambayo haina uhusiano wowote na hili, lakini hilo ni sawa, tunaelewa. Nyote mmewahi kufika New York City, sivyo? Je, kuna mtu yeyote hapa ambaye hajawahi kufika New York? Sio New York City, sawa. Tunapaswa kwenda New York City.

Kwa hivyo, nyote mmeenda New York City. Naam, wakati mwingine mtakapoenda New York City, kuna jumba la makumbusho ambalo lazima mlione. Kwa hivyo, hii haina uhusiano wowote na hili, lakini hata hivyo, kuna jumba la makumbusho ambalo lazima mlione, na ni Jumba la Makumbusho la Lower East Side Tenement.

Umewahi kuona hilo? Umewahi kufika huko? Si ni vizuri? Vipo, na tunarudi tena. Ni Jumba la Makumbusho la Nyumba za Wageni la Upande wa Mashariki. Usipuuze kuona hilo unapokuwa katika Jiji la New York kwa sababu kile ambacho Upande wa Mashariki wa Chini katika Jiji la New York ulikuwa katika karne ya 19 na mwanzoni mwa karne ya 20, labda hadi miaka ya 1930 hivi, kilikuwa mahali penye watu wengi zaidi duniani.

Watu walijazana katika Upande wa Mashariki ya Chini kwa mamilioni, wakifanya kazi katika hali hizi mbaya na mbaya katika viwanda. Watoto walikuwa wakifanya kazi katika viwanda, watu walikuwa wakifanya kazi majumbani mwao, na Jumba la Makumbusho la Upande wa Mashariki ya Chini liliunda upya maisha ya familia kama ilivyokuwa katika Upande wa Mashariki ya Chini wa New York mwanzoni mwa karne kupitia ukuaji wa viwanda. Na unaingia katika hili; unaweza kuchagua. Kuna ziara nyingi tofauti wanazokupa kwa sababu wamechukua baadhi ya nyumba hizi, na wameziweka kama zilivyokuwa.

Mimi na mke wangu tulifanya ziara moja; ingechukua muda mrefu kufanya ziara zote, lakini mimi na mke wangu tulifanya ziara moja ya familia ya Kiyahudi iliyokuwa ikifanya kazi. Zilikuwa kwenye ghorofa ya nne. Kulikuwa na vyumba vitatu vidogo sana.

Ilikuwa familia ya watu wanne au watano. Zaidi ya hayo, wakati wa mchana, wafanyakazi walilazimika kuingia katika nyumba ya kupanga ili kufanya kazi katika nyumba ya kupanga ili kusaidia kushona nguo na kila kitu. Vyoo viko chini katika chumba cha chini, kuna maji yanayotiririka chini katika chumba cha chini, hakuna kiyoyozi wakati wa kiangazi, na kuna joto kidogo wakati wa baridi.

Ni ukatili tu kuona jinsi watu walivyoishi na kufanya kazi katika karne ya 19 na mwanzoni mwa karne. Namaanisha, ili tu kupata maono ya hilo, kwa hivyo nenda kwenye Jumba la Makumbusho la Lower East Side Tenement na uone hilo. Kwa hivyo asante, Ruth, kwa kunitia moyo kwa sababu ni nzuri.

Ni nzuri sana. Na utarudi tena na tena utakapoona hili. Na hutaamini kwamba watu wanaweza kuishi hivyo.

Ilikuwa mbaya tu. Lakini hata hivyo, baadhi ya familia zilirekebisha, zingine hazikurekebisha, bila shaka, lakini uhalifu na uovu. Lakini hiyo ndiyo aina ya huduma ambayo Leo XIII alitaka kuwa nayo.

Alitaka kanisa lisiwapuuze watu hao. Alitaka kufungua madirisha, na kwa nchi za Magharibi zenye viwanda na kusema, tunapaswa kurekebisha hili. Kwa hivyo, kwa ufupi, moja ya maandishi maarufu zaidi ya karne ya 19 ni ya Leo XIII, na inaitwa Rerum Novarum.

Hii ilikuwa ni barua yake maarufu zaidi, Mambo Mapya, Utaratibu Mpya, na Rerum Novarum. Kwa hivyo, unaposoma karne ya 19, kumbuka alikuwa Papa hadi mwaka 1903. Tulikuwa bado katika karne ya 19, lakini unaposoma karne ya 19, utakuwa unasoma Rerum Novarum kwa sababu ni hati muhimu sana.

Sawa, sasa kuna mambo kadhaa kuhusu Rerum Novarum tunayotaka kuyazungumzia. Na kwa hivyo, tutakachotakiwa kufanya ni kuyazungumzia tutakaporudi Jumatano ijayo. Kwa hivyo, Ijumaa na Jumatatu, nina Los Angeles kwanza na kisha New York.

Kwa hivyo, itakuwa wakati wenye shughuli nyingi, lakini nitawafikiria nyinyi na kazi mnayofanya wakati huu nikiwa mbali.

Huyu ni Dkt. Roger Green katika kozi yake ya historia ya kanisa, Matengenezo ya Wakati Uliopo. Huu ni kipindi cha 18, Ukatoliki wa Karne ya 19.